

В. В. Зайченко,
к. н. з д. у., доц., Кіровоградський національний технічний університет
А. В. Лаптева,
аспірант, Кіровоградський національний технічний університет

МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ ОРІЄНТОВНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ВАРТОСТІ ПІДГОТОВКИ ОДНОГО КВАЛІФІКОВАНОГО РОБІТНИКА У ПТНЗ

V. V. Zaychenko,
Ph.D. in Public Administration, Associate Professor of "Labor Economics and Management"
A. V. Lapteva,
graduate student Kirovograd National Technical University

METHODS OF CALCULATING THE ESTIMATED AVERAGE COST OF TRAINING A SKILLED WORKER IN VOCATIONAL — TECHNICAL SCHOOLS

Стаття присвячена розгляду складових вартості витрат на підготовку одного кваліфікованого робітника у ПТНЗ. Проаналізовано нормативи професійно-технічних навчальних закладів. Запропоновано методику розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника у ПТНЗ.

Article considers the components of the costs of training a skilled worker in vocational — technical schools. Were analyzed standards of vocational education. The method of calculating the estimated average cost of training a skilled worker in vocational — technical schools is proposed.

Ключові слова: освіта, професійно-технічна освіта, професійно-технічні навчальні заклади, вартість підготовки кваліфікованого робітника, державне замовлення, педагогічні працівники, вартість навчання, витрати.

Key words: education, vocational-technical education, vocational-technical schools, the cost of skilled workers studying, public order, educators, tuition, expenses.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

До теперішнього часу не було розроблено механізму прогнозування потреби робітників на загальнодержавному та галузевих рівнях, що значно ускладнює визначення потреби у підготовці фахівців різного професійного спрямування. Практично в державі не здійснюються обґрунтовані прогнози, яких саме кваліфікованих робітників, скільки і якої кваліфікації необхідно готувати в професійно-технічних навчальних закладах для потреб нашої економіки. Щодо обсягів замовлення на підготовку робітничих кадрів, потрібно зауважити, що вони повинні відповідати реальним потребам економіки країни.

В умовах модернізації системи професійно-технічної освіти існує об'єктивна потреба у розрахунках вартості навчання кваліфікованих робітників у ПТНЗ, які б дозволяли визначити ефективність діяльності професійно-технічного навчального закладу. З економічної точки зору професійно-технічна освіта являє собою систему, яка надає суспільству специфічну послугу — забезпечує підготовку кваліфікованих кадрів. Як і будь-яка послуга, з економічної точки зору, послуги професійно-технічної освіти характеризуються низкою параметрів, зокрема, вартістю. Вартість підготовки кваліфікованого працівника в ПТНЗ включає кошти, які виділяються як державним бюджетом на фінансування ПТО, так і поступають з інших джерел, у тому числі від виробничої діяльності ПТНЗ.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У вітчизняній економічній науці налічується велика кількість наукових праць, присвячених цим питанням: прогностичні аспекти проектування діяльності професійно-технічного навчального закладу (В.М.Аніщенко, Д.О.Закатнов, С.Ф.Коряка, Л.А.Майборода, А.М.Михайличенко, Г.Г.Удалов, О.В.Царик, Л.В.Щербак); розв'язок методів визначення соціально-економічної ефективності витрат на освітні послуги (С.Я. Салига, В.М. Гельман); методичні підходи до визначення обсягів підготовки фахівців за державним замовленням (Інформаційно-аналітична записка Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України); пропозиції щодо розрахунку обсягу видатків для фінансування професійної підготовки фахівців з різних спеціальностей на одного учня на рівні ПТНЗ, регіонів та центру (К.Б. Мірошниченко); вартість навчання, порядок формування ціни та шляхи її зменшення (К.В. Зеленський); формування контингенту учнів ПТНЗ в умовах демографічної кризи (Н.О. Величко, І.М. Савченко).

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

У даний час теоретичні та практичні напрями розробки методичних заходів визначення вартості навчання кваліфікованих робітників у ПТНЗ, яка впливає також на якість та структуру підготовки, залишаються недостатньо вивченими на сучасному етапі розвитку інноваційної економіки.

У зв'язку з цим, метою даної статті є розробка методичних підходів до розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника у ПТНЗ.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Визначення фактичної вартості підготовки одного кваліфікованого робітника у ПТНЗ повинно здійснюватися на базі економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з її наданням, що мають враховувати специфіку закладу і бути достатніми для покриття поточних витрат, що стосуються навчального процесу, експлуатації приміщень і споруд та штатного обладнання.

Питання формування планів прийому учнів, слухачів з урахуванням державного замовлення, потреб ринку праці та потреб громадян у професійно-технічній освіті, замовлень підприємств, установ, організацій регламентуються відповідними законодавчими та нормативними актами.

Складовими вартості витрат (згідно Наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України "Про затвердження порядків надання платних послуг державними та комунальними навчальними закладами" від 23.07.2010 р. № 736/902/758) є: витрати на оплату праці працівників; нарахування на оплату праці відповідно до законодавства; безпосередні витрати та оплата послуг інших організацій; капітальні витрати; індексація заробітної плати, інші витрати відповідно до чинного законодавства.

У цілому державне замовлення на підготовку робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України формується відповідно до Закону України "Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів" від 20 листопада 2012 року № 5499-VI [2].

Відповідно до статті 22 Закону України "Про професійно-технічну освіту" (103/98-ВР) питання формування планів прийому учнів, слухачів урахуванням державного замовлення, потреб ринку праці та потреб громадян у професійно-технічній освіті, замовлень підприємств, установ, організацій відноситься до основних повноважень та напрямів діяльності професійно-технічного навчального закладу [1].

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України "Про затвердження Типових штатних нормативів професійно-технічних навчальних закладів" від 06.12.2010 № 1204, типові штатні нормативи професійно-технічних навчальних закладів розробляються в межах затвердженого фонду оплати праці з дотриманням вимог, з урахуванням типу навчального закладу, контингенту учнів, слухачів, кількості груп, режиму роботи закладу, площі і санітарного стану приміщень, будівель та споруд, наявності навчально-виробничих майстерень і навчальних господарств, а також парку навчального обладнання.

До педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів та установ професійно-технічної освіти належать викладачі, педагоги професійного навчання, вихователі, майстри виробничого навчання, старші майстри, старші майстри виробничого навчання, інструктори виробничого навчання, методисти, практичні психологи, соціальні педагоги, керівники фізичного виховання, керівники професійно-технічних навчальних закладів, науково-методичних та навчально-методичних установ, їх заступники та інші працівники, діяльність яких пов'язана з організацією і забезпеченням навчально-виховного процесу [4].

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України "Про затвердження Інструкції про порядок обчис-

лення заробітної плати працівників освіти" від 15.04.93 № 102, заробітна плата педагогічного персоналу розраховується на основі загального навчального навантаження та середньорічного контингенту учнів [3].

Виходячи з вищезазначених нормативів, визначаємо розрахунки витрат на оплату праці викладачів, майстрів, адміністративного та навчально-допоміжного персоналу, службовців, бібліотечних працівників, обслуговуючого персоналу (робітник, прибиральник, гардеробник тощо, в т.ч. по гуртожитку) у ПТНЗ як основних елементів витрат для розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника у ПТНЗ.

Розрахунок оплати праці викладачів у ПТНЗ здійснюється за формулою:

$$ЗП_{викл} = A \cdot (P_o + D_{в.р.} \cdot P_o + D_{п.з.} \cdot P_o + D_o \cdot P_o) \cdot 12 \quad (1),$$

де $D_{п.з.}$ — доплати за педагогічні звання, завідування кабінетами: 0,3 — сума надбавок за педагогічне звання викладач — методист та завідування кабінетом (15% + 15%);

$D_{в.р.}$ — доплата за вислугу років, максимальний розмір надбавки за вислугу років (20 років — 30%);

D_o — доплата на оздоровлення (з урахуванням 720 — річна норма годин на ставку, 0,083);

P_o — посадовий оклад викладача;

$ЗП_{викл}$ — заробітна плата викладачів у ПТНЗ;

A — чисельність ставок викладачів за напрямом (професією);

12 — кількість місяців у році.

Розрахунок оплати праці майстрів виробничого навчання у ПТНЗ здійснюється за формулою:

$$ЗП_M = B \cdot (P_o + D_{в.р.} \cdot P_o + D_{п.з.} \cdot P_o + D_o \cdot P_o) \cdot 12 \quad (2),$$

де $D_{п.з.}$ — доплати за педагогічні звання, сума надбавок за педагогічне звання майстер в/н I категорії та завідування майстернею (15% + 15%);

$D_{в.р.}$ — доплата за вислугу років, максимальний розмір надбавки за вислугу років (20 років — 30%);

D_o — доплата на оздоровлення (з урахуванням 720 — річна норма годин на ставку, 0,083);

P_o — посадовий оклад майстра виробничого навчання;

$ЗП_M$ — заробітна плата майстрів виробничого навчання у ПТНЗ;

B — чисельність ставок викладачів за напрямом (спеціальністю);

12 — кількість місяців у році.

Заробітна плата адміністративно-обслуговуючого персоналу у ПТНЗ:

Заробітна плата адміністративно-обслуговуючого персоналу складає за результатами середньостатистичних розрахунків 26% заробітної плати педагогічних (основних працівників): ($B = 0,26 \cdot A$):

$$ЗП_6 = B \cdot P_o \cdot 12 \quad (3),$$

де P_o — посадовий оклад фахівця I категорії;

$ЗП_6$ — заробітна плата адміністративно-обслуговуючого персоналу у ПТНЗ;

12 — кількість місяців у році.

Заробітна плата навчально-допоміжного персоналу у ПТНЗ.

Заробітна плата розраховується від чисельності педагогічних працівників (викладачів) до 30%:

($G = 0,3 \cdot A$):

$$ЗП_2 = G \cdot P_o \cdot 12 \quad (4),$$

де P_o — посадовий оклад лаборанта;

$ЗП_2$ — заробітна плата;

12 — кількість місяців у році.

Оплата праці службовців (начальники відділів, бухгалтері, юристи тощо).

Визначення чисельності службовців здійснюється за середнім показником, що склався за останні 3 роки, згідно із затвердженим на початку фінансового року в установленому порядку штатним розписом навчально-

го закладу (фактична чисельність) (Д):

$$3Пд = Д \cdot П_о \cdot 12 \quad (5),$$

де Д — чисельність навчально-допоміжних працівників;

P_o — посадовий оклад фахівця I категорії;

3Пд — заробітна плата;

12 — кількість місяців у році.

Заробітна плата бібліотечних працівників.

Чисельність бібліотекарів визначається у відповідності до типових штатних нормативів (наказ МОНмолдоспорту від 27.09.2012 № 1058) (Е):

$$3Пе = E \cdot (P_o + D_{в.р.} \cdot P_o + D_{п.з.} \cdot P_o + D_o \cdot P_o) \cdot 12 \quad (6),$$

де P_o — посадовий оклад бібліотекаря;

3Пе — заробітна плата;

$D_{п.з.}$ — сума надбавок (50%);

$D_{в.р.}$ — доплата за вислугу років (20%);

D_o — доплата на оздоровлення (з урахуванням 720 — річна норма годин на ставку, 0,083);

12 — кількість місяців у році.

Заробітна плата обслуговуючого персоналу (робітник, прибиральник, гардеробник тощо, в т.ч. по гуртожитку).

Чисельність обслуговуючих працівників визначається виходячи за таких умов — 5 ставок на 1000 кв.м площі (Ж):

$$3Пж = Ж \cdot (P_o + D_1 \cdot P_o) \cdot 12 \quad (7),$$

де P_o — посадовий оклад прибиральника приміщень;

D_1 — доплати за дезінфекцію (10%);

3Пж — заробітна плата;

12 — кількість місяців у році.

Видатки на оплату праці за напрямом (професією) всього на рік:

$$B_{зп} = 3Пвекл + 3Пм + 3Пв + 3Пе + 3Пд + 3Пе + 3Пж \quad (8).$$

Індексація заробітної плати обраховується в порядку, встановленому законодавством.

Нарахування на заробітну плату здійснюється за законами України. Збір на обов'язкове державне пенсійне страхування, на обов'язкове соціальне страхування у зв'язку із тимчасовою втратою працездатності, на випадок безробіття, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрати працездатності — визначається згідно з коефіцієнтом, встановленим відповідно до законодавства від визначеного загального фонду оплати праці.

Розмір внеску становить 36,3%.

Тоді $B_{нзп}$ — нарахування на заробітну плату (1120), у відсотках до заробітної плати усіх категорій персоналу (36,3%), складатиме:

$$B_{нзп} = B_{зп} \cdot 0,363 \quad (9),$$

де $B_{зп}$ — заробітна плата усіх категорій персоналу ПТНЗ, який забезпечує підготовку кваліфікованих робітників.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України "Питання стипендіального забезпечення" від 12.07.2004 р. №882 (882-2004-п) затверджено порядок призначення і виплати стипендій учням професійно-технічних навчальних закладів [5].

Витрати на виплату академічних стипендій за напрямом підготовки за професією визначаються з розрахунку:

$$B_{Ac} = M_c \cdot V_c \cdot V_{відм} \cdot ФМП \cdot K_{IC} \cdot Ч_{ДЗ}^{ДФ} \cdot 12 \quad (10),$$

де $Ч_{ДЗ}^{ДФ}$ — контингент учнів державного замовлення денної форми навчання відповідної спеціальності;

$V_c = 0,7$ (відсоток стипендіатів);

M_c — мінімальна стипендія учнів у ПТНЗ;

$V_{відм} = 1,04$ (відсоток відмінників);

$ФМП = 1,1$ (фонд матеріальної підтримки та заохочення);

$K_{IC} = 1,367$ (коефіцієнт індексації стипендії).

Витрати на підвищення кваліфікації педагогічного складу з розрахунку, що 20% викладачів щорічно беруть участі у навчальному процесі протягом 1—2 місяців:

$$B_{ПК} = 0,2 \cdot ПК \cdot Ч_{ПП} \quad (11),$$

де ПК — витрати на підвищення кваліфікації одного викладача (середньогалузеве значення або значення для окремого ПТНЗ);

$Ч_{ПП}$ — чисельність педагогічних працівників.

Розрахунок експлуатаційних та господарських витрат, послуг зв'язку включає такі елементи: поточний ремонт будівель та споруд; господарчі витрати; послуги зв'язку (телефон, Інтернет, факс); комунальні витрати — за плановими тарифами, встановленими органами місцевого самоврядування.

Витрати на комунальні послуги та оплату енергоносіїв:

$$B_{КП} = O_T + O_B + O_E + O_G + O_{КП} + O_{IE} \quad (12),$$

де O_T — оплата теплопостачання;

O_B — оплата водопостачання та водовідведення;

O_E — оплата електроенергії;

O_G — оплата природного газу;

$O_{КП}$ — оплата інших комунальних послуг;

O_{IE} — оплата інших енергоносіїв.

Загальна сума експлуатаційних та господарських витрат, послуг зв'язку становитиме за напрямом підготовки по професіям:

$$B_{ЕГВ} = \frac{B_{ПРС} + B_{ГВ} + B_{ЗВ} + B_{КП} + B_{ПП}}{\bar{Ч}} \cdot Ч_i \quad (13),$$

де $B_{ПРС}$ — витрати на поточний ремонт будівель та споруд;

$B_{ГВ}$ — господарчі витрати;

$B_{ЗВ}$ — витрати на послуги зв'язку;

$B_{КП}$ — витрати на оплату комунальних послуг;

$B_{ПП}$ — витрати на транспорт та транспортні послуги;

$\bar{Ч}$ — середньорічна чисельність учнів у ПТНЗ;

$Ч_i$ — середньорічна чисельність учнів відповідного напрямку підготовки по професіям.

При розрахунку слід враховувати, що обов'язковим є виконання вимоги щодо першочергового забезпечення бюджетними коштами видатків на оплату праці з нарахуваннями, виплату стипендії, а також на господарське утримання установ. Видатки на придбання обладнання, капітальний ремонт приміщень тощо, які не є першочерговими, можуть передбачатися лише за умови забезпечення коштами невідкладних витрат та відсутності.

Враховуючи, що спільним наказом МОН, Мінекономіки та Мінфіну від 23.07.2010 № 736/902/758 "Про затвердження порядків надання платних послуг державними та комунальними навчальними закладами" у вартості освітньої послуги видатки розвитку враховуються у розмірі до 10 відсотків її вартості, пропонується поетапно довести зазначений показник (10 відсотків) як складову вартості підготовки кваліфікованого робітника:

$$B_{РЗВ} = 0,1 \cdot (B_{зп} + B_{нзп} + B_M + B_{ПРАКТ} + B_{AC} + B_{ОНП} + B_{ЕГВ}) \quad (14),$$

$B_{зп}$ — загальні витрати на оплату праці усіх категорій персоналу;

$B_{нзп}$ — нарахування на заробітну плату, у відсотках до заробітної плати усіх категорій персоналу;

B_M — витрати на матеріали, інвентар та заходи для навчального процесу;

$B_{ПРАКТ}$ — витрати на проходження всіх видів практики;

B_{AC} — витрати на виплату академічних стипендій;

$B_{ОНП}$ — сума витрат, опосередковано пов'язаних з навчальним процесом;

$B_{ЕГВ}$ — сума експлуатаційних та господарських витрат, послуг зв'язку.

Тоді видатки розвитку за напрямом підготовки по професіям визначатимуться за формулою:

$$B_{розв_i} = \frac{B_{обл} + B_{крс}}{q_i} \cdot q_i \quad (15),$$

де $B_{обл}$ — витрати на придбання обладнання, меблів, апаратури, обчислювальної техніки, бібліотечних фондів;

$B_{крс}$ — витрати на капітальний ремонт споруд та інженерного обладнання.

Витрати на навчання учнів, що потребують соціального захисту (сироти, інваліди) включає, крім загальних витрат, соціально захищені витрати, фінансування яких повинно бути забезпечено у повному обсязі до державних гарантій; розрізняються за елементами витрат для різних категорій — сиріт, інвалідів та ін.:

$$B_{соц.зах} = B_{соц.зах}^{сир.} + B_{соц.зах}^{інв.} + B_{соц.зах}^{інш.} \quad (16),$$

— для сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування:

$$B_{соц.зах}^{сир.} = B_{сс} + B_{х} + B_{ов} + B_{ид} + B_{підр} + B_{прац} \quad (17),$$

— для інвалідів (розмір соціальної стипендії визначається згідно чинного законодавства залежно від групи інвалідності):

$$B_{соц.зах}^{інв.} = B_{сс} \quad (18),$$

— для інших категорій (допомога при працевлаштуванні):

$$B_{соц.зах}^{інш.} = B_{прац} \quad (19),$$

де $B_{сс}$ — соціальні стипендії (1342);

$B_{х}$ — продукти харчування (1133);

$B_{ов}$ — одяг, взуття тощо для учнів, студентів з числа сиріт (1131);

$B_{ид}$ — інша допомога сиротам (1343);

$B_{підр}$ — підручники;

$B_{прац}$ — виплата грошової допомоги при працевлаштуванні (сироти, педагоги, медики).

Отже, за умови наявності у контингенті за напрямом підготовки по професіям учнів із числа соціально незахищених категорій, видатки на фінансування виплат таким учням додаються до загальної суми видатків.

Загальна вартість навчання за рік, у відповідності до визначених основних елементів, за напрямом підготовки по професіям включає:

$$B_{зат_i} = \left(\sum \frac{B_{зп_i} + B_{нзп_i} + B_{м_i} + B_{практ_i} + B_{ас_i} + B_{онп_i} + B_{елв_i} + B_{розв_i} + B_{гурт_i} + B_{соц.зах_i}}{q_i} \right) \cdot q_i \quad (20),$$

де $B_{зп_i}$ — загальні витрати на оплату праці усіх категорій персоналу ПТНЗ;

$B_{нзп_i}$ — нарахування на заробітну плату усіх категорій персоналу по професіям;

$B_{м_i}$ — витрати на матеріали, інвентар та заходи для навчального процесу за напрямом підготовки по професіям;

$B_{практ_i}$ — витрати на проходження всіх видів практики за напрямом підготовки по професіям;

$B_{ас_i}$ — витрати на виплату академічних стипендій за напрямом підготовки по професіям;

$B_{онп_i}$ — сума витрат, опосередковано пов'язаних з навчальним процесом, за напрямом підготовки по професіям;

$B_{елв_i}$ — сума експлуатаційних та господарських витрат, послуг зв'язку за напрямом підготовки по професіям;

$B_{розв_i}$ — видатки розвитку за напрямом підготовки по професіям;

$B_{гурт_i}$ — витрати на утримання гуртожитків за напрямом підготовки по професіям;

$B_{соц.зах_i}$ — соціально захищені витрати, фінансування яких повинно бути забезпечено у повному обсязі до державних гарантій за напрямом підготовки по професіям;

q_i — середньорічний контингент учнів за напрямом підготовки по професіям.

Середня вартість підготовки кваліфікованого робітника визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти, в результаті узагальнення розрахунків ПТНЗ щодо вартості підготовки кваліфікованих робітників за напрямом підготовки по професіям.

Так, середня вартість підготовки кваліфікованого робітника розраховується за формулою:

$$B_{серед.1кв.р. навч.} = \frac{B_{навч.1_1}^{1кв.р.} + B_{навч.2_2}^{1кв.р.} + \dots + B_{навч.n}^{1кв.р.}}{q_{кв.р.1_1} + q_{кв.р.2_2} + \dots + q_{кв.р.n}} \quad (21),$$

де $B_{серед.1кв.р. навч.}$ — середня вартість підготовки кваліфікованого робітника за напрямом підготовки по професіям;

$B_{навч.}^{1кв.р.}$ — вартість підготовки кваліфікованого робітника за напрямом підготовки по професіям у окремому ПТНЗ;

$q_{кв.р.n}$ — середньорічна чисельність учнів, які навчаються за напрямом підготовки по професіям у окремому ПТНЗ;

i — напрями підготовки по професіям;

n — професійно-технічні навчальні заклади.

На наступний навчальний рік середня вартість підготовки одного учня коригується на індекс інфляції, на підставі чого можна отримати середню орієнтовну вартість підготовки кваліфікованого робітника:

$$B_{со навч.n}^{1кв.р.} = B_{навч.n}^{1кв.р.} \cdot \frac{I}{100} \quad (22),$$

де I — де I — індекс інфляції, що визначається відповідними Постановами ВР України "Про Основні напрями бюджетної політики на наступний рік" (для 2013 року — 105,9%).

Загальна вартість орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника розраховується на весь період навчання у ПТНЗ із урахуванням термінів навчання.

ВИСНОВКИ

Таким чином, методику розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника у ПТНЗ розроблено з метою вдосконалення процедури планування, аналізу та контролю формування витрат на надання освітніх послуг з навчання осіб зазначеної категорії в межах державного замовлення.

Розробка методики розрахунку вартості навчання на підготовку одного кваліфікованого робітника у ПТНЗ дозволить підвищити раціональність та ефективність використання коштів, та дасть можливість оперативно направляти їх на вирішення актуальних для конкретного закладу завдань.

Література:

1. Закон України "Про професійно-технічну освіту" // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 32, — Ст. 215.
2. Закон України "Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів" від 20 листопада 2012 року № 5499-VI.
3. Наказ Міністерства освіти і науки України "Про затвердження Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти" від 15.04.93 №102.
4. Наказ Міністерства освіти і науки України "Про затвердження Типових штатних нормативів професійно-технічних навчальних закладів" від 06.12.2010 №1204.
5. Постанова Кабінету Міністрів України "Питання стипендіального забезпечення" від 12.07.2004 р. №882 (882-2004-п).

Стаття надійшла до редакції 05.03.2013 р.